

INITIATIEFVOORSTEL

Juni 2007

JONGEREN IN BEELD EN AAN DE SLAG

Inleiding.

De PvdA fractie constateert dat wij hier in de stad Groningen nogal wat jongeren die afhaken laten lopen: misschien procentueel geen grote aantallen, maar absoluut gezien toch nog heel wat (honderden per jaar).

Deze gemeente en iedere ambtenaar, hulpverlener die ermee te maken heeft doet ongetwijfeld geweldig zijn best, maar ieder op zijn eigen gebiedje en dus zijn er behoorlijk wat jongeren die tussen wal en schip raken, buiten de boot vallen of zelf besluiten te duiken.

Jongeren, die ophouden met hun school en twee jaar bij Albert Heijn gaan werken en dan te oud (= te duur) zijn en ontslagen worden met weinig kans op nieuw werk. Jongeren die niet zomaar in staat zijn om in onze ingewikkelde maatschappij met instanties om te gaan, aan het werk willen en op last van onze gemeente door CWI naar Groningen@Work gestuurd worden maar dat niet aankunnen en uit onmacht terugvallen op kleine baantjes, hun ouders, vrienden, het (semi-) illegale circuit of de straat. Er zijn jongeren die, vanwege problemen thuis daar weg moeten omdat ze eigenlijk geen rustige woonomgeving hebben om hun school af te maken of via een werk-leerbaan verder te komen, maar zich geen eigen woonruimte kunnen veroorloven van hun inkomen. Er zijn jongeren die na hun 18^e niet meer in het hulpverleningscircuit van Jeugdzorg passen, maar toch nog niet helemaal op eigen benen kunnen staan.

Afijn, ga zo maar door: we kennen er allemaal wel een paar.

Investeren in deze jongeren loont, want hoe later we ze te pakken krijgen en helpen om hun weg te vinden in onze maatschappij, hoe meer geld het gaat kosten gedurende de rest van hun leven.

En let wel, dat is ons probleem, hier in Groningen, want deze jongeren blijven hier. Studenten komen en gaan weer, maar deze jongeren niet.

De PvdA fractie in de gemeenteraad heeft hier bij herhaling aandacht voor gevraagd en doet dat nu nogmaals middels dit initiatiefvoorstel. Wij denken niet dat het college en haar organisatie dit probleem zomaar moet of kan oplossen, wel dat zij actief zou kunnen samenwerken met andere partners die bereid zijn vanuit hun eigen expertise en achtergrond hun bijdrage te leveren. Modern bestuur werkt samen, zet de luiken open, gaat verbanden aan!

Ons gedeelde uitgangspunt als gemeente is natuurlijk: alle jongeren horen op school of aan het werk, maar om dat doel zo dicht mogelijk te benaderen, zijn in deze stad o.i. een paar dingen nodig:

- alle jongeren in beeld krijgen en houden,
- scholing boven werk voor jongeren zonder startkwalificatie en
- ondersteunende voorzieningen voor jongeren met andere problemen.

1. Alle jongeren in beeld houden

Volgens de Sardes-rapportage, die de RMC rapportages landelijk in een overzicht zet, is eenderde van de jongeren die niet op school zit ook niet aan het werk en staat weer 2/3 van die jongeren niet ingeschreven bij het CWI. Andere cijfers: Onderzoek Raad voor Werk en Inkomen: niet-schoolgaande niet werkende jongeren: slechts 35% staat ingeschreven bij het CWI (en daarvan heeft een kwart een bijstandsuitkering). Onderzoek Taskforce Jeugdwerkloosheid 2005: 79% van de werkloze jongeren wel ingeschreven bij het CWI heeft geen startkwalificatie en 38% van de werkloze jongeren heeft geen startkwalificatie en is nergens in beeld. OK, al deze cijfers zijn weer anders, vanwege verschillende tijdstippen van meting, of definities ofzo, maar het beeld is duidelijk: er is echt wel een probleem. In Noord-Groningen hebben de samenwerkende gemeentes het zgn. Waddenmodel ingevoerd, dat is de werkwijze die vroeger het Jongerenloket van Groningen ook hanteerde. Hun ervaring is dat een simpele bestandsvergelijking ongeveer 3 keer zoveel niet-schoolgaande, niet-werkende jongeren oplevert als tot dan toe bij het RMC bekend waren.

De PvdA heeft begin dit jaar raadvragen gesteld over jongeren buiten beeld in de stad Groningen. De antwoorden waren o.i. onbevredigend en ontwijkend.

Er werd verwezen naar het project 'De keten sluiten met perspectief' als de vangnetvoorziening die Sozawe zou creëren voor afhakers (zoals aangekondigd in de evaluatie G@W 2005). In dit project werkt de afdeling Leerlingzaken in een samenwerkingsverband met de dienst Sozawe, UWV en CWI aan een model om de 'vergeten' groep jongeren zonder startkwalificatie in beeld te krijgen en naar onderwijs of werk te leiden. Prachtig. Maar dat werkt dus alleen als de jongere al ergens bekend is: of bij het RMC via de ROC's of soms via een omweg, bij het CWI. Zo niet: geen actie. En bovendien zijn er ook jongeren met een startkwalificatie die weglopen voor G@W.

Op de vraag naar aantallen jongeren die geen opleiding doen (Informatiebeheergroep) en geen werk hebben (SUWI Inkijk): een eenvoudige bestandsvergelijking dus, was het antwoord slechts: we schatten in dat de aantallen meevallen.

En zelfs op de allersimpelste vraag nl. hoeveel jongeren dan wel een uitkering krijgen van de Sociale Dienst (en waarom) kon in januari geen antwoord gegeven worden. Dat vroeg om nader onderzoek.

Divosa (de vereniging van directeuren van Sociale Diensten) heeft onlangs een onderzoek laten doen naar de werking van Work First programma's in Nederland. Zij komen met behoorlijk positieve resultaten, (en daar willen wij niets aan af doen) maar schrijven ook:

“Een beperking van Work First heeft te maken met het afschrikkende effect in combinatie met het doel van de Wet Werk en Bijstand. Work First is in de regel verplicht voor ieder, die aan de poort van de bijstand staat, en stelt mensen voor de keuze ofwel deel te nemen aan Work First, of te gaan werken of aan te kloppen bij familie en vrienden ofwel het informele circuit of illegale circuit in te duiken. Het is duidelijk dat deze laatste opties – zonder dat dit expliciet de bedoeling was – ook beïnvloed worden door de prikkelstructuur van Work First en niet tot actieve participatie op de arbeidsmarkt leiden. Met andere woorden, onder invloed van Work First verdwijnt een groep uit de statistieken. Dit staat haaks op de beschermingsfunctie van de bijstand en het doel van armoedebestrijding.

De vraag kan dan ook opgeworpen worden in hoeverre de Work First-strategie in de armoedebestrijding van de gemeente past.”

Voorzitter Jan van Zijl van de Raad voor Werk en Inkomen deelt de zorgen van Tof Thissen (voorzitter Divosa). 'De inzet van Work First is overwegend positief, maar we moeten wel meer weten over de mensen die afhaken.'

In Groningen lag de preventiequote voor jongeren (percentage dat niet meer komt opdagen na de eerste melding of na de voorlichting over G@W) op 57%! Landelijk gezien het hoogste cijfer.

Waar gaan ze naar toe? Het RMC, de Jeugdzorg, het CWI, de belastingdienst, iedereen weet wel wat. De PvdA stelt dus voor dat de gemeente Groningen samen met alle partijen actief op zoek gaat naar de jongeren die niet schoolgaan en niet werken in een kwalificerende baan.

En als ze in beeld zijn: niet loslaten.

2. Scholing voor werk.

School First in plaats van Work First.

Een startkwalificatie is voor de toekomst van een jongere belangrijker dan (tijdelijk) werk, maar, helaas, zo werkt het niet altijd in onze stad.

De Noord Groningse gemeenten die samenwerken volgens voornoemd Waddenmodel voeren een actief beleid op jongeren die (tijdelijk) werken en geen startkwalificatie hebben. De jongere en de werkgever worden benaderd en er wordt bekeken of bijvoorbeeld een duaal traject (Beroepsbegeleidende Leerweg) tot de mogelijkheden behoort, desnoods met een loonkostensubsidie. Een mooie manier van samenwerken en verantwoordelijkheden delen. Het Ministerie SZW geeft in het plan van aanpak Jeugdwerkloosheid aan dat (gedeeltelijk) bekostigen van trajecten onderwijs en werk vanuit het Werkdeel van de WWB mogelijk is. Niet alleen korte, beroepsgerichte scholing maar ook de algemeen vormende.

G@W richt zich op uitstroom sec en of dat nou naar een kwalitatief interessante of vaste baan is of naar een zeer tijdelijke klus, maakt niet uit. Voornoemd Divosarapport over Work First maakt zich daar ook zorgen over: veel mensen komen volgens voorzitter Thissen zo terecht in tijdelijke, onzekere en laagbetaalde banen met weinig perspectief. Dat brengt het gevaar van 'draaideurklanten' met zich mee: cycli van werk worden afgewisseld met periodes van WW-uitkering en bijstand. Hij waarschuwt voor 'werkende armen'.

Uitstroom naar (zeer tijdelijk) werk wordt geaccepteerd en als uitstroom geteld. En zelfs soms verplicht gesteld zoals blijkt uit een recent geval uit de cie. Bezwaarschriften Sozawe. Het betrof een meisje (in dit geval met startkwalificatie) dat, al maanden vrijwel zelfvoorzienend in haar oproepbaan in haar eigen sector, goede kansen had om vast aangenomen te worden, (per brief bevestigd door haar werkgever) en toch op straffe van een sanctie drie weken in een Kerstuitverkoop moest gaan werken en haar oproepklus opgeven... Haar bezwaarschrift is trouwens gegrond verklaard.

En indien iemand aan het werk is en geen startkwalificatie heeft kan dit werk met een BBL-traject gecombineerd worden. Gebruik het werkdeel WWB voor jongeren waar nodig ruimhartig voor scholing.

Wij stellen voor dat de gemeente actief beleid voert op scholing voor jongeren die zonder startkwalificatie thuis zitten of in tijdelijke baantjes zitten. Uitstroom voor jongeren zonder startkwalificatie is niet: is (eventjes) aan het werk of is 23 geworden.

3. Ondersteuning voor jongeren met andere problematiek

Bij de begrotingsraad van oktober 2006 hebben wij gevraagd om een uitgewerkt voorstel voor Kamers met Kansen (vh Werkhotel) voor het voorjaarsdebat. Na herhaaldelijk aandringen tot beantwoording zegde wethouder Dekker toe dat er begin 2007 een voorstel zou komen van wethouder Verschuren omtrent aanwending van de overschotten in het reïntegratiebudget en dat daarbij fracties hun eigen initiatieven maar moeten meenemen.

Deze notitie ligt er nu (eind mei 2007) net. De enige zin gewijd aan dit initiatief luidt. "Ook gaan we in 2007 onderzoeken of we vanuit het werkdeel ondersteuning kunnen bieden aan het initiatief van een werkhotel voor jongeren." Maar in deze stad ontwikkelen partijen op dit moment meerdere initiatieven met min of meer het zelfde doel: een stabiele woonvoorziening creëren voor jongeren die door gebrek hieraan hun school niet af kunnen maken of een leerwerktraject volgen. Ik noem: Reitdiephuis (sinds September ligt er een brief bij de OCSW), Bibabon (rijkssubsidie stopt per 1/9: hoe nu verder?: ligt bij Sozawe), Javalaan (in concept: OCSW neemt deel), Kamers met Kansen (uitgewerkt voorstel op 4 april 2007 verstuurd aan het college) etc.

Maatschappelijke instellingen werken breed samen op deze initiatieven: als voorbeeld de groep rond Kamers met Kansen waarin beide ROC's, Nijestee, en Stichting Huis deelnemen. De Gemeente zou hier voortvarend en enthousiast op moeten reageren en niet uitgaan van "Not Invented Here" en dus niet interessant.

Ook de Provincie Groningen heeft unaniem eind januari een motie aangenomen waarin zij de problematiek erkent en het College van Gedeputeerden verzoekt het voortouw te nemen in het overleg met partijen (waaronder gemeenten) om tot een voorziening te komen op dit gebied.

Conclusie

Dit verhaal begon met de constatering dat wij ondanks alle inspanningen nogal wat jongeren die afhaken laten lopen, maar daarnaast laten wij hier in Groningen geld dat ingezet zou kunnen worden op het voorkomen ervan liggen.

Van het werkdeel van het budget WWB is in 2006 bijna een kwart van het budget: 13,5 miljoen overgebleven en dat is geen Gronings probleem, dat komt in veel gemeenten voor. Met als gevolg dat het Kabinet op dit budget gaat bezuinigen en het Ministerie van Sociale Zaken klaagt dat er geen gebruik gemaakt wordt van de toch zeer uitgebreide mogelijkheden voor benutting.

Vroeger had de Sociale Dienst van Groningen een uitvoeringsbeleid genaamd: 'Marge is Regel'. Daarmee werd bedoeld dat elke bijstandsmatenschappelijk werker (de functiebenaming uit die tijd) ervan doordrongen moest zijn dat het uiterste uit de mogelijkheden van de bijstandswet gehaald moest worden voor de (rechtmatige) cliënt. Zoek de marges op!

Dat wil het college ook, getuige het voorstel tot beter benutten van het Werkdeel, genaamd: 'Niemand aan de kant'.

De PvdA fractie stelt voor:

- een periodiek onderzoek te laten doen naar jongeren die hier wonen maar niet werken en niet op school zitten
- jongeren zonder startkwalificatie in de stad actief te blijven benaderen met voorstellen waarbij het behalen van een startkwalificatie tot doel gesteld wordt
- bij G@W VSV-ers niet te beschouwen als uitgestroomd als dat niet minstens is naar een baan waarin ze ook een startkwalificatie kunnen behalen
- met de initiatiefgroepen zoals Kamers met Kansen samen te werken aan levensvatbare plannen voor het breed gevoelde gebrek aan ondersteuning voor jongeren die geen stabiele woonomgeving hebben
- en voor dit alles het Werkdeel van het WWB budget zo uitgebreid mogelijk in te zetten.

Een preadvies wordt op prijs gesteld.

Namens de fractie van de PvdA,

A. Prins

F. Slors

